

EESTI MAAÜLIKOOL

Metsandus- ja maaehitusinstituut

Hendrik Must

**METSANDUSETTEVÕTETE JA METSAÜHISTUTE
HINNANGUD METSASERTIFITSEERIMISELE EESTIS**
ASSESSMENTS OF FORESTRY ENTERPRISES AND FOREST
COOPERATIVES ON FOREST CERTIFICATION IN ESTONIA

Bakalaureusetöö

Metsanduse õppekava

Juhendaja: professor Henn Korjus, PhD

Tartu 2021

Eesti Maaülikool Kreutzwaldi 1, Tartu 51014		Bakalaureusetöö lühikokkuvõte	
Autor: Hendrik Must		Õppekava: metsanduse õppekava	
Pealkiri: Metsandusettevõtete ja metsaühistute hinnangud metsasertifitseerimisele Eestis			
Lehekülgi: 38	Jooniseid: 12	Tabeleid: 0	Lisasid: 2
Osakond / Õppetool: Metsakorralduse ja metsatööstuse õppetool ETIS-e teadusvaldkond ja CERC S-i kood: Metsakasvatus, metsandus, metsandustehnoloogia. B430 Juhendaja(d): prof. Henn Korjus Kaitsmiskoht ja -aasta: Tartu, 2021			
<p>Siinses bakalaureusetöös uuriti Eesti erametsa ettevõtete ja ühistute hinnanguid metsamajandamise sertifitseerimisele. Töö aluseks on 28 sertifitseeritud metsandusettevõtte ja metsaühistu antud vastused, kelle esindajad vastasid 2019.aastal kaheksale küsimusele <i>QuestionPro</i> keskkonnas. Küsimustiku eeskujuks on Rumeenias läbiviidud uuringu küsimused, mis on kohandatud Eesti tingimustele.</p> <p>Põhilised põhjused, miks sooviti/soovitakse omada sertifikaati, oli kolm: puiduturu regulatsioonide ja majanduslike eeliste pärast ning maine tõstmiseks.</p> <p>Metsandusettevõtete ja metsaühistute hinnangul on põhiliseks takistavaks asjaoluks sertifitseerimisel mahukas dokumentatsioon ja bürokraatia.</p> <p>Uurimusest selgub, et sertifitseeritud ettevõtete ja ühistute põhiprobleemiks on soovitud tulu mitte realiseerumine, mida võib seletada nii tegevusala, turul valitseva nõudluse, kui ka alles hiljutise sertifitseerimisega.</p>			
Märksõnad: sertifitseerimine, FSC, PEFC, metsamajandamine			

Estonian University of Life Sciences Kreutzwaldi 1, Tartu 51014		Abstract of Bachelor’s Thesis	
Author: Hendrik Must		Curriculum: Forestry	
Title: Assessments of forestry enterprises and forest cooperatives on forest certification in Estonia			
Pages: 38	Figures: 12	Tables: 0	Appendixes: 2
Department / Chair: Chair of Forest Management/ Planning and Wood Processing Technologies			
Field of research and (CERC S) code:Sylviculture, forestry, forestry technology. B430			
Supervisors: prof. Henn Korjus			
Place and date: Tartu, 2021			
In this Bachelor's thesis, the assessments of Estonian private forest companies and cooperatives on forest management certification were studied. The work is based on the answers given by 28 certified forestry companies and forest associations, whose representatives answered eight questions in 2019 in the QuestionPro environment. The example of the questionnaire is from the survey conducted in Romania, which was adapted to Estonian conditions.			
There were three main reasons for wanting to have a certificate: for the regulations and economic benefits of the timber market, and for raising reputation.			
According to forestry companies and forest associations, the main obstacle of certification is extensive documentation and bureaucracy.			
The study shows that the main problem of certified companies and cooperatives is they haven’t gotten the desired income, which can be explained by the industry, the prevailing demand in the market, as well as the recent certification.			
Keywords: certification, FSC, PEFC, forest management			

SISUKORD

Sissejuhatus	5
1. Metsasertifitseerimise vajalikkus ja võimalused	6
2. Metoodika.....	8
3. Küsitluse tulemused	9
3.1 Ettevõtete ja metsaühistu liikmete metsade sertifitseerimine	9
3.2 Sertifitseerimise põhjused.....	9
3.3 Hinnangud metsade sertifitseerimise majanduslikele aspektidele	10
3.4 Hinnangud sertifitseerimise sotsiaalsetele aspektidele.....	13
3.5 Sertifitseerimisega kaasnev tulu.....	14
3.6 Metsade sertifitseerimise mõju metsasektoris	16
3.7 Sertifitseerimist takistavad asjaolud.....	17
4. Arutelu.....	20
Kokkuvõte	22
Kasutatud kirjandus	23
Lisad.....	25

SISSEJUHATUS

Kiirelt kasvav inimpopulatsioon on pannud Maa võimalused ja varud proovile. Järjest enam pööratakse ühiskonnas tähelepanu metsade majandamise jätkusuutlikkusele ja loodushoiule. Inimeste kasvav teadlikkus ja soov säilitada loodusvarasid, sealhulgas metsa tulevastele põlvedele on andnud tõuke erinevatele loodusvarade majandamise viisidele. Säästliku metsamajandamise edendamise üheks võimaluseks on metsa sertifitseerimine.

Käesoleva töö eesmärk on uurida, kuidas on Eesti metsandusettevõtted ja metsaühistud sertifitseeritud ning millised on nende hinnangud metsasertifitseerimisele. Samuti uuritakse, kuidas metsasertifitseerimine mõjutab sotsiaalseid ja majanduslike aspekte, kuidas võiks sertifitseerimine mõjutada ettevõtete ja ühistute tulusid ning metsasektorit kui tervikut. Lisaks tuuakse välja põhilised sertifitseerimist takistavad asjaolud.

Bakalaureusetöös kasutatakse 2019. aastal läbiviidud küsitluse andmeid. Uuringu aluseks on Rumeenias dr. Aureliu-Florin Halalisani poolt läbiviidud küsitlus. Käesoleva töö raames on küsitlus kohandatud Eesti auditooriumile ja selle viis läbi Eesti Maaülikooli metsakorralduse ja metsatööstuse õppetool ja professor Henn Korjus.

Töö on jaotatud neljaks peatükiks, millest esimeses tuuakse välja metsasertifitseerimise olulisus ning võimalused. Teises peatükis kirjeldatakse uurimustöö küsitluse läbiviimise metoodikat ning kolmandas esitatakse selle tulemused. Neljas peatükk keskendub antud tulemuste tõlgendamisele ning analüüsile.

1. METSASERTIFITSEERIMISE VAJALIKKUS JA VÕIMALUSED

Maailmas elab ligikaudu 7,7 miljardit inimest ning Ühinenud Rahvaste Organisatsioon ennustab, et aastaks 2050 on see jõudnud 9,7 miljardini, 2100.aastaks aga juba 10,9 miljardini (United Nations 2019). Suurenenud rahvaarv paneb proovile planeedi maavarad, seal juures metsa, mis katab umbes 31% maismaa-alast. 1990. aastast alates on hinnanguliselt üle maailma hävitatud ligikaudu 420 miljonit hektarit metsa. Õnneks näitab trend, et metsade hävitamise kiirus on hakanud kahanema. (FAO 2020) Seda võib selgitada tarbijate, aga ka metsamajandajate teadlikkuse tõusuga.

Metsad on Eesti üks olulisemaid loodusvarasid, see katab natuke üle poole kogu riigi pindalast, millest umbes pool kuulub riigile. 29% metsamaast kuulub eraisikutele ning 19% eraõiguslikele juriidilistele isikutele. Eesti metsamaast 1% on omanikuta (Sims 2018). Selleks, et metsad saaksid pakkuda majanduslike-, sotsiaalseid-, aga ka kultuurilistlaadi hüvesid, on oluline aga jälgida jätkusuutliku majandamise põhimõtet (Eesti Metsatööstuse Liit 2015).

Viimasel kolmel dekaadil on säästlik metsamajandamine olnudki võtmesõnaks vähendamaks bioloogilise mitmekesisuse ja muid metsade lageraiega seotud probleeme (Hain 2012). Metsade jätkusuutlik majandamine tähendab metsade hooldamise ja kasutamise viisi, mis säilitab metsade bioloogilise mitmekesisuse, tootlikkuse- ja taastumisvõime, et täita ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone ka tulevikus ning mis samal ajal ei kahjusta teisi ökosüsteeme (MCPFE 1993). Säästlikuks metsamajandamiseks on kaks viisi: riiklikul tasandil seadusega sätestatud reeglid ja turupõhine nõudlus. Viimase peamiseks väljundiks on metsa sertifitseerimine. (Hain 2012)

Metsa sertifitseerimine on vabatahtlik turupõhine vahend, mille käigus sõltumatu kolmas isik (audiitor) hindab metsade majandamise kvaliteeti ning mida rakendatakse kahe protsessi kaudu, mis on omavahel seotud: säästva metsamajandamise sertifitseerimine ja tarneahela sertifitseerimine (PEFC 2021a). Sertifitseerimisega soovitakse kindlustada, et kõik tooted on pärit hästi majandatud metsadest ning sertifitseerimismärgisega tooted annavad tarbijale teada, milline toode pärineb jätkusuutlikult majandatud metsast. Metsade sertifitseerimisel on kaks erinevat osa: metsamajandamise sertifitseerimine (ingl *forest management certification*), mis tõendab, et metsi majandatakse kehtivate standardite järgi,

ja tarneahela sertifitseerimine (ingl *chain of custody certification*), mis annab võimaluse jälgida sertifitseeritud materjali tagasi selle algpäritoluni. Selleks, et lõpptoodang saaks sertifitseerimismärgise peavad olema olemas mõlemad sertifikaatsioonid. (FAO 2021) Metsamajandamise sertifitseerimine tagab, et metsi majandatakse vastavalt keerulistele sotsiaalsetele-, majanduslikele- ja keskkonnanõuetele (PEFC 2021a).

Esimesed jätkusuutliku metsamajandamise sertifitseerimissüsteemid asutati 20.sajandi teisel poolel ning praeguseks on maailmas juba üle 50 sertifitseerimisskeemi. Nendest levinumad on Metsahoolekogu (ingl *Forest Stewardship Council*, lühendatult FSC) ja Metsasertifitseerimisskeemide Tunnustamise Programm (ingl *The Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes*, lühendatult PEFC). (FAO 2021)

Mittetulundusorganisatsioon Metsahoolekogu asutati 1993.aastal ning selle eesmärk on seista metsade vastutustundliku majandamise eest. 1998. aastal alustas Eestis tööd Eesti Vastutustundliku Metsanduse Töörühm, mille eesmärgiks oli Eesti FSC Rahvusliku Vastutustundliku Metsanduse Standardi väljatöötamine. Aluseks võeti globaalselt juba tunnustust pälvinud FSC põhimõtted (FSC Eesti 2021). Maailmas on FSC nõuetele vastavalt majandatud 224 miljonit hektarit metsamaad, sellest 1,2 miljonit hektarit Eestis (FSC 2021). FSC märki kandev toode on pärit vastutustundlikult majandatud metsast, kus väärtustatakse võrdselt nii looduslikku keskkonda, kogukondi kui ka majanduslikku elujõulisust (FSC Eesti 2021).

Rahvusvaheline kaubamärk PEFC on sõltumatu, mittetulunduslik valitsusväline organisatsioon, mis loodi 1999.aastal ning mille eesmärk on, nagu FSC puhulgi, edendada säästvat metsandust (PEFC Eesti 2021). Tänapäevaks majandatakse vastavalt PEFC sertifikaadi kriteeriumitele juba üle 330 miljoni hektari metsamaad, millest pea 1,3 miljonit on Eestis (PEFC 2021b). PEFC esindaja Eestis on Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu, mis asutati 2001. aastal. Kooskõlas rahvusvaheliste PEFC nõuetega, on Eestis välja töötatud Eesti PEFC Metsasertifitseerimise Skeem (PEFC Eesti 2021).

2. METOODIKA

Käesoleva uurimustöö jaoks koostatud küsimustiku aluseks on dr. Aureliu-Florin Halalisan poolt koostatud küsimused (Halalisan jt 2018), mida kasutati uurimaks Rumeenia metsaettevõtete juhtide hinnangut sertifitseerimisele ja milliseid muudatusi see endaga kaasa toob. Autori loal tõlkis professor Henn Korjus küsimustiku ja kohandas selle Eesti tingimustele vastavalt. Küsitluse eesmärgiks on teada saada, millised on erametsanduse probleemid ja kuidas see areneb.

Üldkogumi moodustasid Eesti metsaettevõtted ja –ühistud, kellest 62-le saadeti veebilink *QuestionPro* keskkonnas (www.questionpro.com) küsimustikuga.

Andmete kogumiseks kasutati valikvastustega küsimustikku (esitatud lisades 1 ja 2), mis edastati 2019. aastal Eesti sertifitseeritud metsandusettevõtete ja metsaühistute kontaktisikutele. Osalemine uuringus oli täielikult vabatahtlik. Kirjas selgitati töö olemust ja teemat ning kinnitati andmete konfidentsiaalsust. Kokku laekus vastuseid 28 metsaühistu ja –ettevõtte esindajalt. Keskmiselt võttis küsimustikule vastamine aega 7 minutit. Pärast kõikide vastuste saamist lisati ja töödeldi saadud andmed programmi Microsoft Exceli abil.

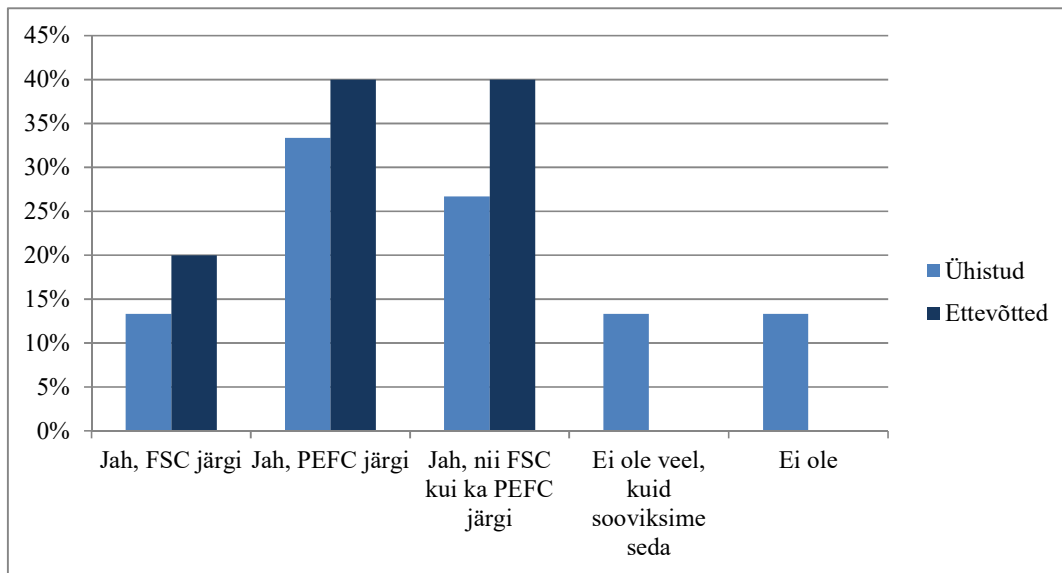
Kokku tuli vastata kaheksale küsimusele, millest esimesel märgiti, kas ja millise tähisega on nende ühistus/ettevõttes puit sertifitseeritud. Neljale küsimusele sai vastata järgnevast valikust: „ei mõjuta/ei takista üldse“, „mõjutab/takistab mõnevõrra“, „mõjutab/takistab oluliselt“, „mõjutab/takistab väga oluliselt“ (vt lisad). Ühele küsimusele („Mis põhjusel soovisite/sooviksiksid teie ettevõtte/ühistu liikmete metsade majandamise sertifitseerimist?“) võisid vastajad valida mitu sobivat vastust ning soovi korral said vastajad lisad ka muid põhjuseid. Kahe küsimuse puhul said vastajad anda hinnangu sertifitseeritud puidu hinnale ning seda prognoosida.

Saadud vastused on konfidentsiaalsed ja andmeid kasutatakse vaid üldistatud kujul.

3. KÜSITLUSE TULEMUSED

3.1 Ettevõtete ja metsaühistu liikmete metsade sertifitseerimine

Käesoleva uurimustöö raames küsitleti vaid ettevõtteid, kes on sertifitseerinud enda metsades majandamise. Nendest 40% on olemas nii PEFC, kui ka FSC sertifikaadid (vt joonis 1). Metsaühistutes esineb sertifitseeritud metsaomandi majandamine 73% ühistutes, kolmandikul PEFC järgi ja ligikaudu veerandil nii PEFC kui ka FSC järgi.

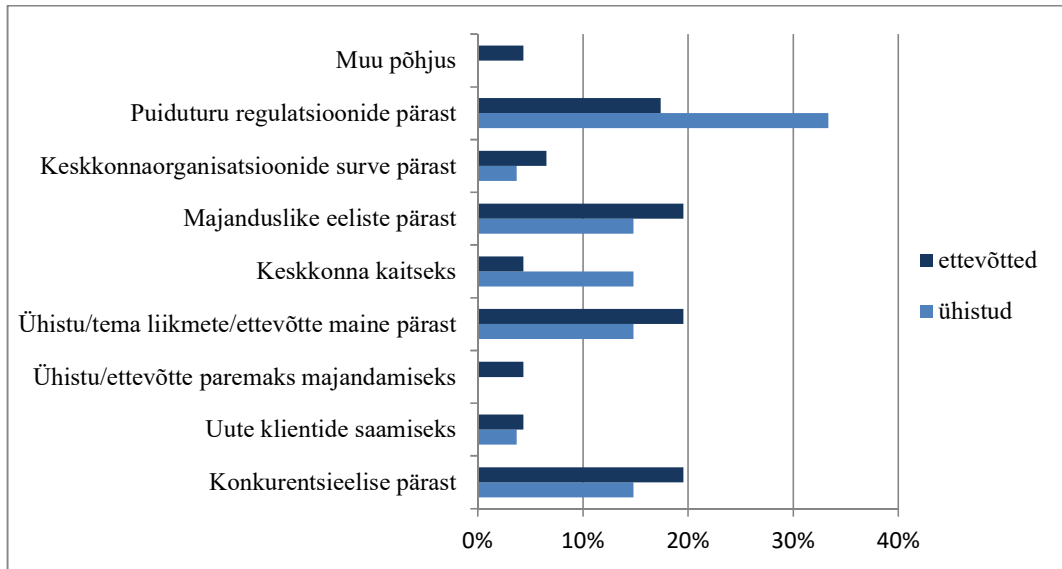
Joonis 1. Vastused küsimusele: „Kas teie ettevõttes/ühistu liikmetel on metsade majandamine sertifitseeritud?“

Uuringust selgub, et vaid mõnes ühistus on kõigi liikmete metsad sertifitseerimata. Võib oletada, et ettevõtted ja ühistud on teinud seda eesmärgiga saada mingisugust kasu: tõsta oma mainet, laiendada väliturule, suurendada kasumit vms.

3.2 Sertifitseerimise põhjused

Ühe küsimuse eesmärk oli välja selgitada, mis põhjustel sooviti või soovitakse oma metsa majandamist sertifitseerida. Üle kolmandiku ühistute esindajatest vastas, et soovisid/soovivad omada sertifikatsiooni puiduturu regulatsioonide tõttu (vt joonis 2). 20% ettevõtetest seejuures näeb lisaks sertifitseerimises eelist oma konkurentide ees ning

võimalust oma mainet turul tõsta. Sama palju vastanutest usub, et see toob ka majandusliku eelise.

Joonis 2. Vastused küsimusele: „Mis põhjusel sooviti/soovite metsade majandamise sertifitseerimist? (valida võib mitu vastust)“

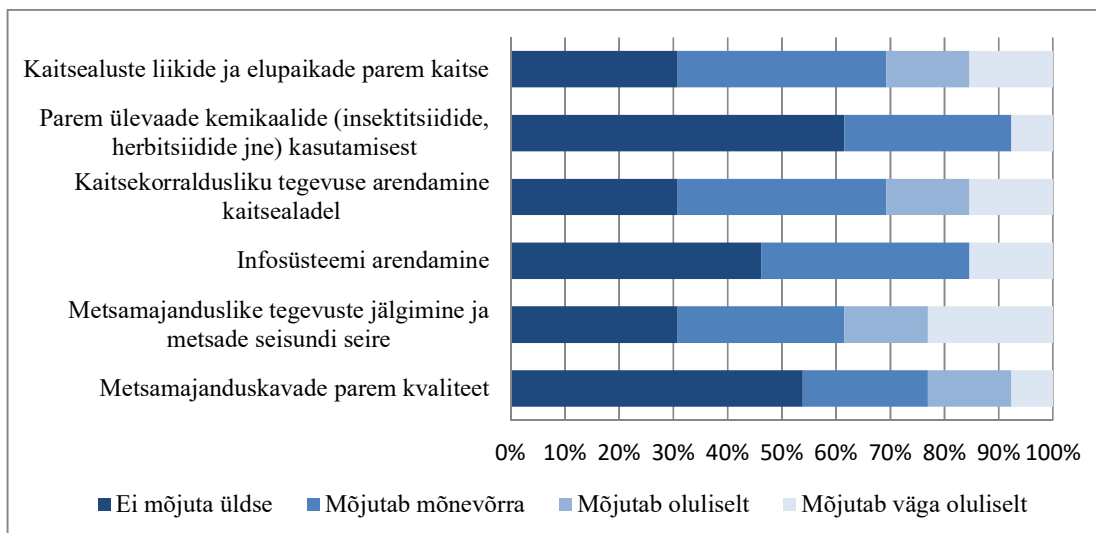
Muu põhjusena toodi välja „koordineeriva organi soovil“ ja „konkurentsi ja alternatiivi pärast FSCle“.

Seega võib väita, et nii ühistud kui ettevõtted näevad sertifitseerimisel olevat mitmeid erinevaid positiivseid mõjusid.

3.3 Hinnangud metsade sertifitseerimise majanduslikele aspektidele

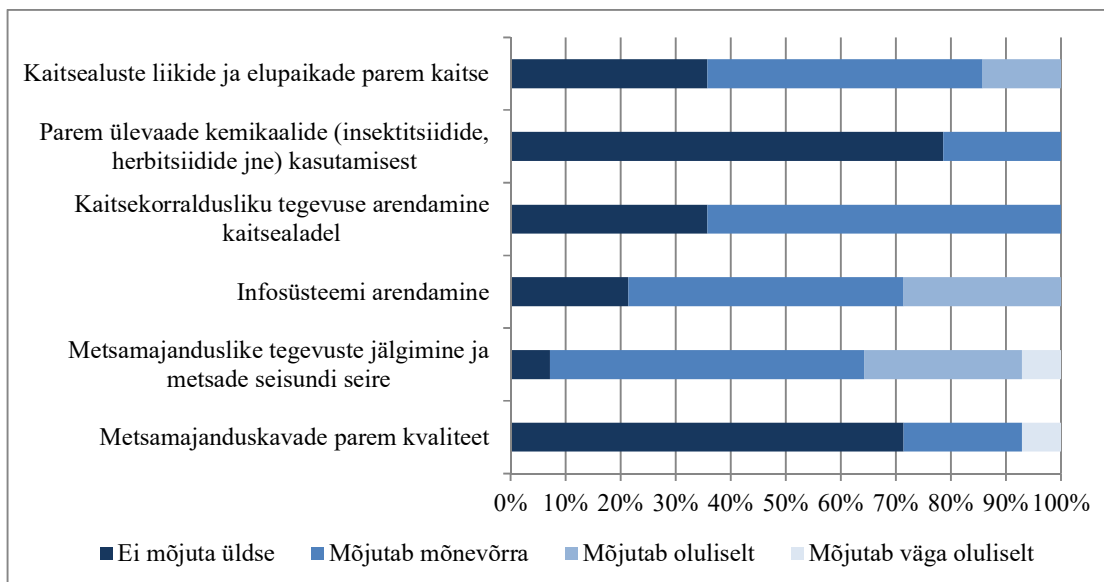
Ühistute hinnangul on kõige suurem mõju metsade sertifitseerimise majanduslikele aspektidele metsamajanduslike tegevuste jälgimine ja metsade seisundi seire, mille valis oluliseks mõjutaks ligi neljandik vastanutest (vt joonis 3). Sellele järgnesid kaitsealuste liikide ja elupaikade parem kaitse, kaitsekorraldusliku tegevuse arendamine kaitsealadel ja infosüsteemi arendamine.

Majanduslikest aspektidest ei näe ühistud, et sertifitseerimine oleks andnud parema ülevaate kemikaalide kasutamisest (üle 60% vastanutest). Ka ei usuta, et metsamajanduskavade kvaliteet võiks sertifitseerimisega paraneda.

Joonis 3. Metsaühistute vastused küsimusele: „Kuidas on mõjutanud/võiks mõjutada metsade majandamise sertifitseerimine ühistul järgmisi majandamise aspekte?“

Ettevõtete hinnangul ei kaasne sertifitseerimisega parem ülevaade kemikaalide kasutamise kohta ega tõsta see ka metsamajanduskavade kvaliteeti, mille puhul valis vastavalt 80% ja 70% vastanutest „ei mõjuta üldse“ (vt joonis 4). Kõige enam mõjutavaks aspektiks on ettevõtete hinnangul metsamajanduslike tegevuste jälgimine ja metsade seisundi seire. Sellele järgneb infosüsteemi arendamine.

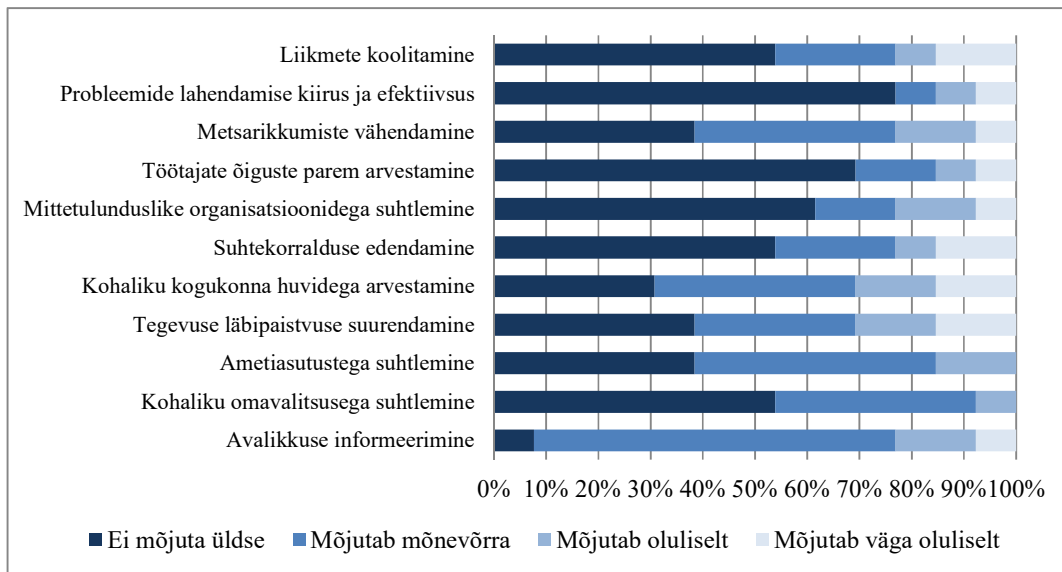

Joonis 4. Metsandusettevõtete vastused küsimusele: „Kuidas on mõjutanud/võiks mõjutada metsade majandamise sertifitseerimine teie ettevõttes järgmisi majandamise aspekte?“

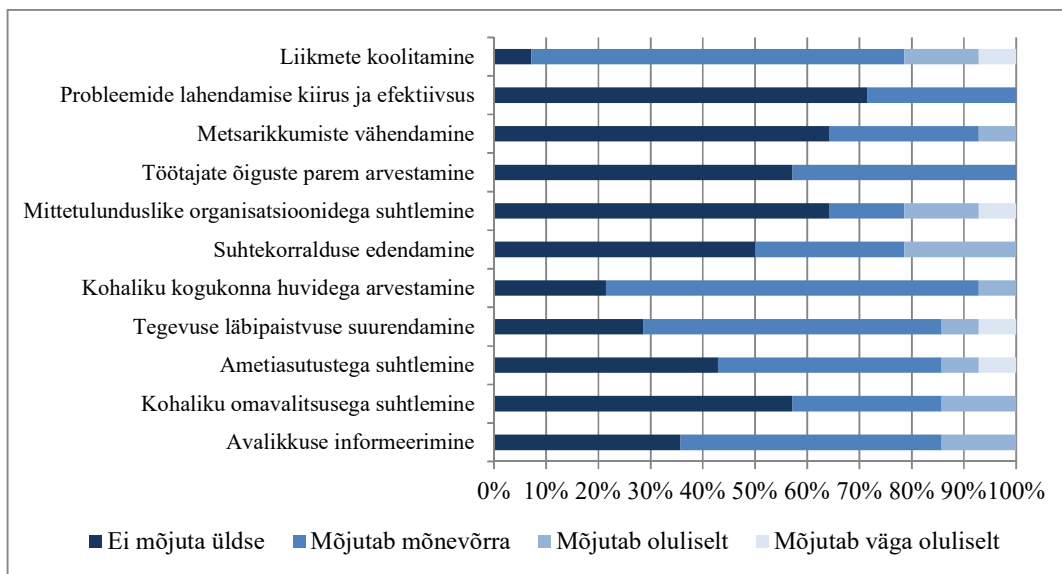
Nendest vastustest võib eeldada, et ettevõtetel ja ühistutel on juba niigi kõrged teadmised kemikaalide kasutamisest ja Eesti metsamajanduskavad on heal tasemel. Tänu sertifitseerimisele on paranenud metsade seisundi seire ning metsamajandajate tegevuse jälgimine.

3.4 Hinnangud sertifitseerimise sotsiaalsetele aspektidele

Enamus ühistuid ei leia, et sertifitseerimisega oleks kaasnenud järgnevaid sotsiaalseid hüvesid: liikmete koolitamine, probleemide lahendamise kiirus ja efektiivsus ning töötajate õiguste parem arvestamine (vt joonis 5). Kõige vähem „ei mõjuta üldse“ vastuseid laekus avalikkuse informeerimise aspektile.

Joonis 5. Metsaühistute vastused küsimusele: „Kuidas on mõjutanud/võiks mõjutada metsade majandamise sertifitseerimine ühistul järgmisi sotsiaalseid aspekte?“

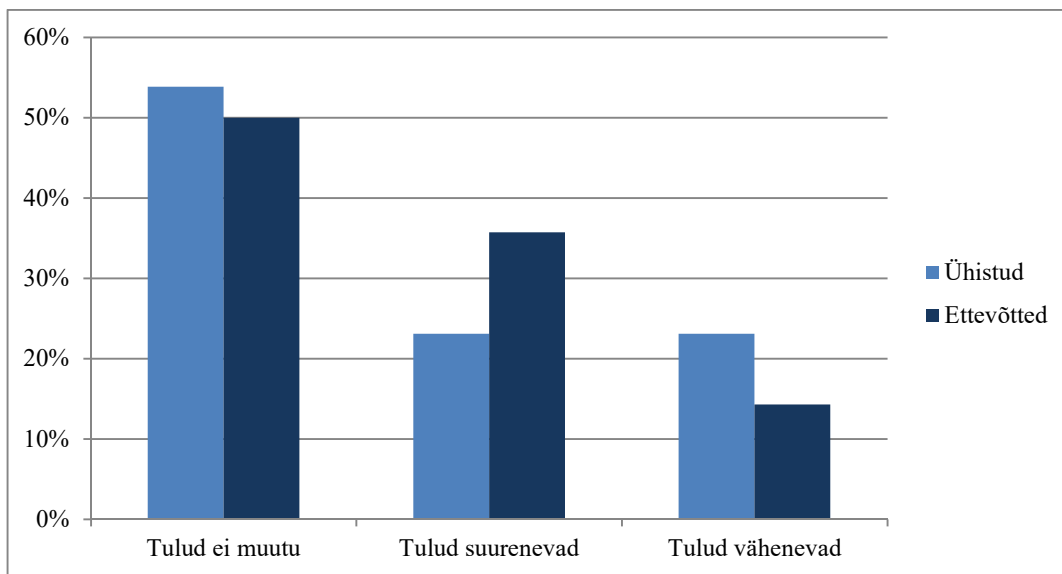

Joonis 6. Metsandusettevõtete vastused küsimusele: „Kuidas on mõjutanud/võiks mõjutada metsade majandamise sertifitseerimine teie ettevõttes järgmisi sotsiaalseid aspekte?“

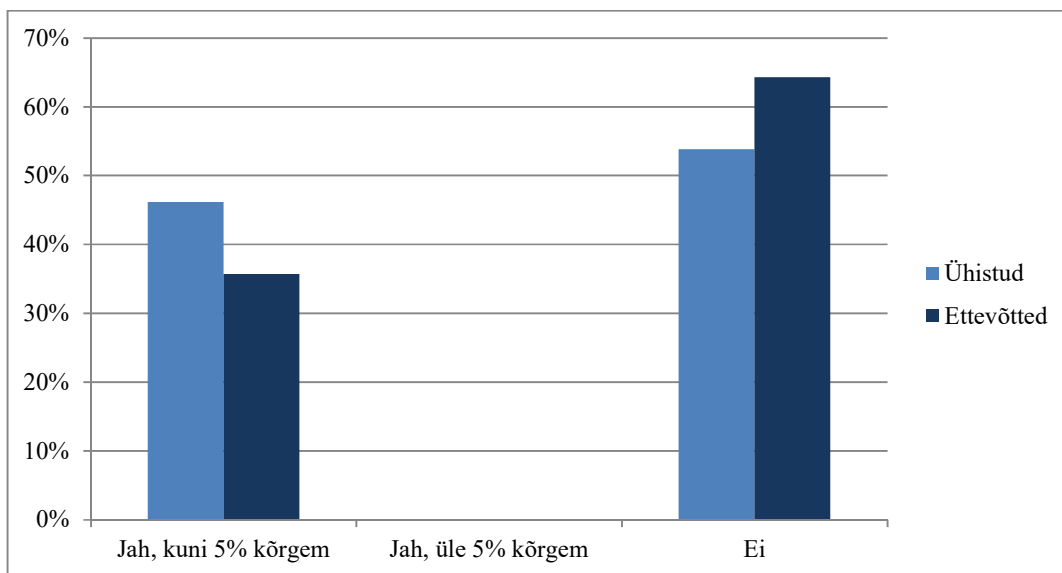
Ettevõtete vastustes kajastub, et metsade sertifitseerimisega ei ole suurenenud probleemide lahendamise kiirus ega efektiivsus, mille valisid ligi kolmveerand vastanutest „ei mõjuta üldse“ lahtrisse (vt joonis 6). Ka ei mõjuta ettevõtete hinnangul sertifitseerimine metsarikkumiste vähenemist ega mittetulunduslike organisatsioonidega suhtlemist. Liikmete koolitamine on ettevõtete kogemuse põhjal olnud aga enim mõju avaldanud sotsiaalne aspekt, mis sertifitseerimisega on kaasnenud.

3.5 Sertifitseerimisega kaasnev tulu

Sertifitseerimisega kaasneva tulu prognoosimise küsimusele leidsid pooled vastanutest, et sertifitseerimisega nende ettevõttel või ühistul tulud ei muutu (vt joonis 7). Tulude suurenemise osas on optimistlikumad ettevõtted, kellest 35% usub, et nende ettevõtte kasvatab tulu tänu sertifitseerimisele. Ligi 28% ühistutest usub, et sertifitseerimisega nende tulu hoopiski väheneb. Seda võib selgitada sertifitseerimisega kaasnevate kuludega, mis algul tuleb teha. Nende hulka kuuluvad: tehnika soetamine, personali koolitamine, auditeerimisega kaasnevad kulud jms.

Joonis 7. Vastused küsimusele: „Kuidas prognoosite ühistu liikmete/oma ettevõtte tulusid lähtuvalt metsade majandamise sertifitseerimisest?“

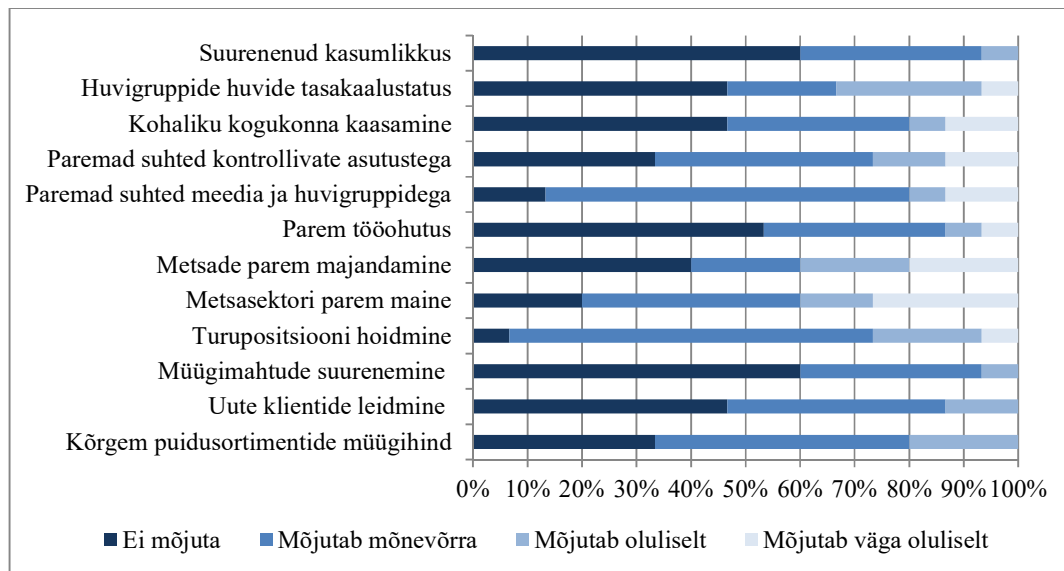
Joonis 8. Vastused küsimusele: „Kas sertifitseeritud puidu hind on kõrgem?“

Rohkem kui poolte vastanute arvates ei muuda sertifitseerimine puidu hinda (vt joonis 8) ning ligikaudu 40% usub, et sertifitseeritud puidu hind on kuni 5% kõrgem. Keegi vastanutest ei arva, et sertifitseeritud puidu hind võiks olla kõrgem kui 5%.

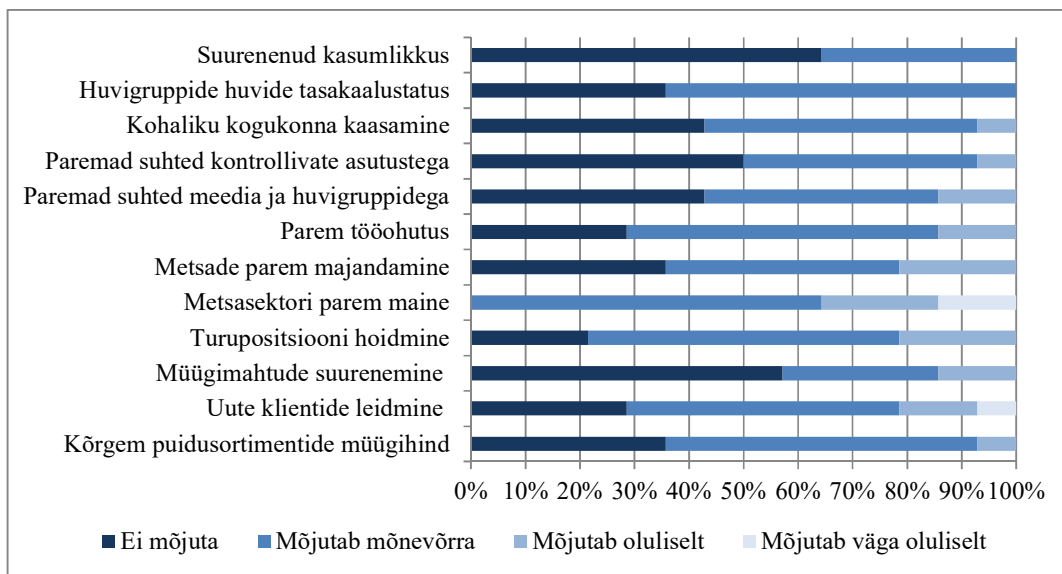
3.6 Metsade sertifitseerimise mõju metsasektoris

Ühistute arvamusel mõjutab metsamajandamise sertifitseerimine metsasektoris väga oluliselt selle mainet (27% vastanutest) (vt joonis 9).

Pessimistlikumad oldi suurenenud müügiimahtude ja kasumlikkuse suhtes, millele mõlema puhul valisid 60% vastajatest „ei mõjuta“. Väga oluliselt mõjutavaks teguriks peavad metsaühistud enim metsasektori maine tõstmist ja metsade paremat majandamist.

Joonis 9. Metsaühistute vastused küsimusele: „Kuidas metsade majandamise sertifitseerimine mõjutab järgmisi aspekte kogu metsasektoris?“

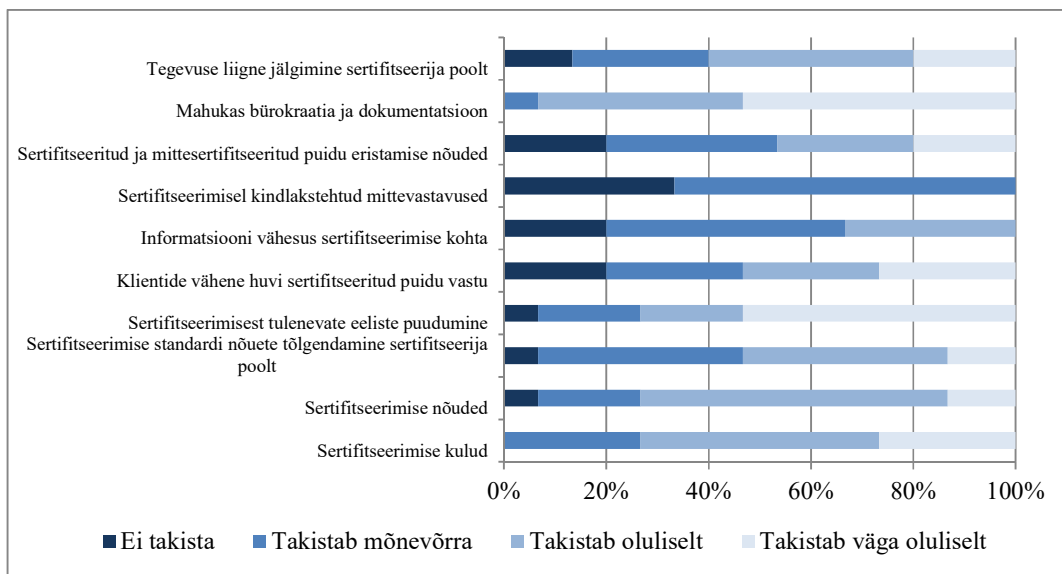

Joonis 10. Metsandusettevõtete vastused küsimusele: „Kuidas metsade majandamise sertifitseerimine mõjutab järgmisi aspekte kogu metsasektoris?“

Kõik ettevõtete esindajad usuvad, et sertifitseerimine mõjutab suuremal või vähemal määral metsasektori mainet. Kasumlikkuse ja müügimahtude osas oldi ühistutega aga samal meelel – üle poolte ettevõtetest märkis mõlema küsimuse vastuseks „ei mõjuta“.

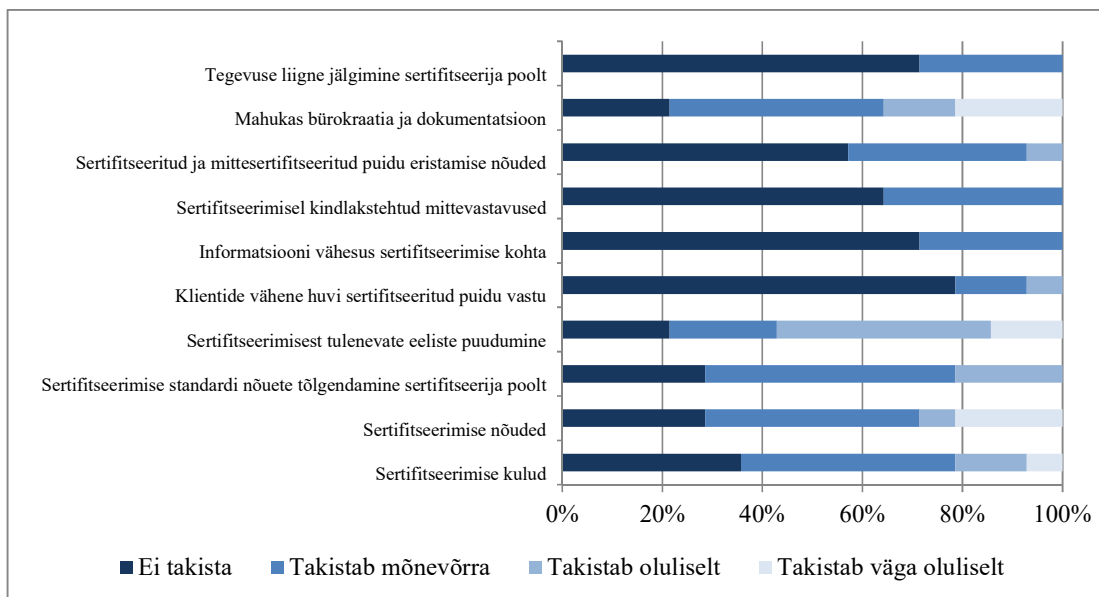
3.7 Sertifitseerimist takistavad asjaolud

Kõige suuremateks takistavateks asjaoludeks sertifitseerimisel peavad ühistud mahukat bürokraatiat ja dokumentatsiooni ning sertifitseerimisest tulenevate eeliste puudumist (vt joonis 11), mille valis väga oluliseks takistamisasjaoluks üle 50% vastanutest. Ühistud peavad suurimaks takistavaks asjaoluks ka sertifitseerimisest tulenevaid nõudeid ja sellega kaasnevaid kulusid. Kõik vastanud olid seega üksmeelel, et mahukas bürokraatia ja dokumentatsioon takistavad sertifitseerimist, kuna vastuse valikut „ei takista“ ei kasutatud.

Joonis 11. Metsaühistute vastused küsimusele: „Mis takistab/on takistanud metsade majandamise sertifitseerimist teie ühistu liikmetel?“

Ka ettevõtted näevad suurima takistajana sertifitseerimisest tulenevate eeliste puudumist (vt joonis 12). Sellele järgnevad mahukas bürokraatia ja dokumentatsioon, aga ka sertifitseerimiseks ette nähtud nõuded. Küsitlusest selgub, et kõige vähem näevad ettevõtted takistusena klientide vähest huvi, mille märkis ligi 80% vastanutest „ei takista“ valikusse, informatsiooni vähesust ja tegevuse liigset jälgimist sertifitseerija poolt.

Joonis 12. Metsandusettevõtete vastused küsimusele: „Mis takistab/on takistanud metsade majandamise sertifitseerimist teie ettevõttes?“

Ühine joon ühistute ja ettevõtete vastustes on seega see, et nende hinnangul sertifitseerimisest tulenevad eelised puuduvad ning sellega kaasnev dokumentatsioon ja bürokraatia on liialt mahukad. Erinevuseks ühistute ja ettevõtete vahel on aga see, et küsitletud ettevõtted näevad vähem takistusi sertifitseerimisel kui ühistud.

4. ARUTELU

Küsitluse vastustest selgub, et ettevõtted ja ühistud on majanduslikel põhjustel ja konkurentsieelise tõttu sertifitseerinud oma metsades majandamise, kuid nüüd, kui sertifikaat käes on, ei ole see soovitud tulemust andnud. Selle põhjuseks võib olla küsitluse läbiviimise ajal olukord turutingimustes – sertifikaadi majanduslik kasu ilmneb metsaomaniku jaoks eelkõige keerulisemates turutingimustes. Viimasel ajal on aga nõudlus suurem kui pakkumine ning seetõttu on hinnad kõrged ka sertifitseerimata puidul. (Erametsakeskus 2018a)

Paljud vastanud soovisid/soovivad sertifitseerida metsades majandamist puiduturu regulatsioonide pärast. Euroopa Liidus võeti 2010. aastal vastu määrus, mille eesmärk on võidelda ebaseadusliku metsaraie ja sellega seotud kaubanduse vastu ning takistada ebaseaduslikult üles töötatud puidu või sellest valmistatud toodete laskmist Euroopa Liidu turule. (Keskkonnaministeerium 2018) Sertifitseerimise abil tõendavad metsaomanikud, et nende toode on pärit seaduslikult majandatud metsast ja näitavad end vastutustundliku ja ausa ettevõtjana.

Üheks põhjuseks, miks metsandusettevõtted ja metsaühistud soovisid/soovivad omada sertifikaati, ongi oma maine tõstmine. Ühiskonna kasvav teadlikkus ja looduse eest seismine ning arvamused (nt looduskaitse protestid), näitavad, kui oluliseks jätkusuutlik majandamine on muutunud. Ettevõtte, kelle toode pärineb kontrollitud metsast, peaks tõstma oma mainet üldsuse silmis ning võiks seeläbi kasvatada oma klientuuri ja käivet. Vähemalt teoreetiliselt peaks see nii olema, iseasi, kuidas see praktikas on realiseerunud.

2018. aastal Rumeenias läbiviidud uuringu (mis on aluseks ka siinsele uurimustööle) tulemustest selgub, et sealsed metsaomanikud otsustasid oma metsades majandamise sertifitseerida ühiskonna surve, parema metsamajandamise ja majanduslike eeliste tõttu. Sarnaselt käesoleva uuringu tulemustele, pole rumeenlaste hinnangul mingeid eeliseid sertifitseerimisega kaasnenud. Suurem osa vastanutest vastas, et nende ettevõttes pole suurenenud kasum, klientide arv ega pole olnud võimalust ka tõsta sertifitseeritud puidu hinda. Hoolimata erinevustest ootuste ja saavutuste vahel valitses vastanute vahel siiski arusaam, et metsade sertifitseerimine võib muuta metsamajandust üldiselt paremaks. (Halalisan jt 2018)

Ka 2005. aastal Riigi metsa Majandamise Keskuse (RMK) töötajate ja huvigruppidega läbiviidud uuring tõi välja sama probleemi – sertifitseerimine ei ole toonud metsamajandajatele otsest lisatulu, vaid pigem on sellega kaasnenud lisakulutused. RMK uuringust selgus veel, et sertifitseerimise suhtes skeptilised metsamajandajad usuvad, et sertifitseerimine toob kaasa tulude vähenemise, kuna jätkusuutlikult majandatud metsades on lubatud langetada vähem metsa, mille tõttu langevad raiemahud ja väheneb kasum. (Hain 2005) Skeptilisi metsamajandajaid on ka siinse uuringu vastanute seas ligi 20%, kes usuvad, et pärast sertifitseerimist nende tulud ei kasva, vaid hoopis vähenevad.

Pea 70% vastanutest ei usu, et sertifitseerimine suurendab puidu või sellest valmistatud toodete hinda. Eelnevatest uuringutest on selgunud, et sertifitseeritud puidu hind varieerub suuresti sõltuvalt toote tüübist, puiduliigist jms. Näiteks realiseerub raieettevõtetele kasum raskemini või võtab see kauem aega. (Dasgupta 2017) Eesti tänasel puiduturul võib sertifikaadiga kaasnevat hinnalisa loota vaid mõne puidusordi, näiteks paberipuidu ja palgi eest (Erametsakeskus 2018a). Seega pole puidu hinnatõus sertifitseerimisega seotult täiesti ilmne.

Siinse uuringu järgi on sertifitseerimist takistavaks asjaoluks peale eeliste puudumiste ka sellega kaasnevad kulud ning keeruline ja ajakulukas dokumentatsioon. Üheks võimaluseks kulude vähendamiseks on erametsa omanikel teha seda metsaühistute kaudu. Mida rohkem ettevõtteid on kaasatud ühte rühma, seda odavam on ka metsahektari sertifitseerimine. Lisaks on alates 2018. aastast võimalik metsaühistutel küsida riigilt toetust ja nii vähendada osaliselt kulusid. (Erametsakeskus 2018b) Tundub, et sertifitseerimisega kaasnevat dokumentatsiooni on raske vähendada, kuna lihtsustamine võib tuua kaasa puudujääke sertifitseerimise kvaliteedis.

Käesolev uuring annab vaid osalise ülevaate Eesti erametsa ettevõtete ja ühistute hinnangutest sertifitseerimisele, kuid kahtlemata on tegemist valdkonnaga, mida tuleks edasi uurida. Tarvis oleks koguda infot rohkematelt metsaomanikelt ning võimalusel tuleks kasutada intervjuu vormi, et oleks võimalik küsida täpsustavaid küsimusi. Teema uurimine aitab leida lahendusi, kuidas muuta sertifitseerimine lihtsamaks metsaomanikele ning seeläbi suurendada sertifitseeritud metsa pindala. Aus ja läbipaistev metsa majandamine on osa kogu Eesti ettevõtluse mainest.

KOKKUVÕTE

Kiirelt kasvava inimpopulatsiooni tõttu on hakatud järjest enam mõtlema ressursikasutuse jätkusuutlikkusele. Et tagada metsade jätkusuutlik majandamine loodi 20. sajandi teisel poolel esimesed sertifitseerimissüsteemid, tänaseks on neid maailmas juba üle 50. Neist levinumad on Metsahoolekogu (FSC) ja Metsasertifitseerimisskeemide Tunnustamise Programm (PEFC).

Siinses töö raames küsitleti Eesti sertifitseeritud metsandusettevõtteid ja metsaühistuid, et teada saada nende hinnangud metsasertifitseerimisele. Kokku saadi vastus 28-lt metsandusettevõttele ja metsaühistu esindajalt.

Vastanud ettevõtted ja ühistud tõid välja kolm põhilist asjaolu, miks sooviti oma metsades majandamine sertifitseerida. Nendeks olid: majanduslikud eelised, puiduturu regulatsioonid ning maine tõstmine.

Tulemustest selgub, et põhilisteks takistajateks sertifitseerimisel on mahukas bürokraatia ja dokumentatsioon ning vastanute hinnangul puuduvad sertifitseerimisel eelised. Vähendades bürokraatiat ja dokumentatsiooni võib aga väheneda ka sertifitseeritud metsamajandamise kvaliteet.

Uurimuse tulemused näitavad, et kuigi nii metsandusettevõtted kui ka metsaühistud sertifitseerisid või soovivad sertifitseerida oma metsades majandamist majanduslike eeliste tõttu, ei ole see tegelikkuses (veel) realiseerunud. Seda võib selgitada olukord praegusel turul, kus nõudlus ületab pakkumise, mistõttu on ka sertifitseerimata puidu hind kõrge.

Antud teemat tuleks edasi uurida, et leida lahendusi, kuidas muuta sertifitseerimise protsess metsaomanikele lihtsamaks ning seeläbi suurendada sertifitseeritud metsa pindala. Nii saame tagada metsa säilimise ka tulevastele põlvetele ning väärtustada oma looduskeskkonda.

KASUTATUD KIRJANDUS

- Dasgupta, S.** 2017. Does forest certification really work?
<https://news.mongabay.com/2017/09/does-forest-certification-really-work/> [veebileht]
(vaadatud 18.05.2021)
- Eesti Metsatööstuse Liit.** 2015. Tark valik. https://empl.ee/wp-content/uploads/2015/01/EMTL_Tarkvalik.pdf (vaadatud 18.05.2021)
- Erametsakeskus.** 2018a. Sertifikaat laiendab puidu turustamisvõimalusi.
<https://www.eramets.ee/metsandusuudised/sertifi-kaat-laiendab-puidu-turustamisvoimalusi/> [veebileht] (vaadatud 18.05.2021)
- Erametsakeskus.** 2018b. Metsaühistud hoogustavad erametsade sertifitseerimist.
<https://www.eramets.ee/metsandusuudised/metsauhistud-asuvad-erametsi-sertifitseerima/> [veebileht] (vaadatud 18.05.2021)
- FAO.** 2020. The State of the World's Forests. Food and Agriculture Organization of the United Nations, <http://www.fao.org/state-of-forests/en/> (vaadatud 18.05.2021)
- FAO.** 2021. Forest Certification. Basic Knowledge. <http://www.fao.org/sustainable-forest-management/toolbox/modules/forest-certification/further-learning/en/?type=111&fbclid=IwAR0TjMqIPtyIfK4aawNAPd7hUFvn0gOmG3pNw5j9hgeohx-zjQOZ7Y8mw-c> (vaadatud 18.05.2021)
- FSC Eesti.** 2021. Mis on FSC? <https://ee.fsc.org/ee-ee/fsc> [veebileht] (vaadatud 18.05.2021)
- FSC.** 2021. Facts & Figures. <https://fsc.org/en/facts-figures> [veebileht] (vaadatud 18.05.2021)
- Hain, H.** 2005. Social, ecological and economic impacts of forest certification: case study of FSC certified Estonian State Forest Management Centre.
<https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/1327/hain.pdf?sequence=5&isAllowed=y>
(vaadatud 18.05.2021)
- Hain, H.** 2012. The role of voluntary certification in promoting sustainable natural resource use in transitional economies. *Dissertationes geographicae Universitatis Tartuensis*, 47, 180 lk.
- Halalisan, A., Abrudan, I., Popa, B.** 2018. Forest Management Certification in Romania: Motivations and Perceptions. *Forests*, 9(7), 425.
- Keskkonnaministeerium.** 2018. Euroopa Liidu puidumäärus.
<https://www.envir.ee/et/euroopa-liidu-puidumaarus> (vaadatud 18.05.2021)
- MCPFE.** 1993. RESOLUTION H1- General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe Second Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe,

Helsinki/Finland. https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf (vaadatud 18.05.2021)

PEFC. 2021a. What is certification? <https://www.pefc.org/what-we-do/our-approach/what-is-certification> [veebileht] (vaadatud 18.05.2021)

PEFC. 2021b. Facts and figures. <https://www.pefc.org/discover-pefc/facts-and-figures> [veebileht] (vaadatud 18.05.2021)

PEFC Eesti. 2021. Ülevaade. <https://www.pefc.ee/emsn/overview> [veebileht] (vaadatud 18.05.2021)

Sims, A. 2018. Kui palju on erametsa? Ülevaade 2017. a erametsa varudest SMI alusel. Keskkonnaagentuur. https://erametsaliit.ee/documents/2018/04/kas-meil-erametsa-on_sims.pdf/ (vaadatud 18.05.2021)

United Nations. 2019. World Population Prospects 2019. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_Highlights.pdf (vaadatud 18.05.2021)

LISAD

Lisa 1. Küsimustik metsaühistutele

Küsimustik metsade majandamise sertifitseerimise kohta

Tere!

Olete kutsutud osalema Eesti Maaülikooli metsakorralduse ja metsatööstuse õppetooli poolt läbiviidavas erametsade majandamise sertifitseerimise uuringus. Kokku on plaanis küsitleda ligikaudu 60 metsaühistut ja ettevõtet. Küsimustiku täitmine võtab aega ligikaudu 10 minutit.

Teie osalemine uuringus on täiesti vabatahtlik. Oleme tänulikud teie läbimõeldud ja korrektsete vastuste eest, mis aitavad metsateadlastel paremini aru saada erametsanduse arengutest ja probleemidest.

Teie vastused on konfidentsiaalsed ja neid kasutatakse vaid üldistatud kujul. Kui teil on küsimusi küsitluse kohta, siis palun võtke ühendust Henn Korjusega (henn.korjus@emu.ee).

Täname teid teie poolt kulutatud aja ja toetuse eest!

EMÜ metsakorralduse ja metsatööstuse õppetool ja professor Henn Korjus

Lisa 1 (järg)

* Kas teie ühistu liikmetel on metsade majandamine sertifitseeritud?

(palun vastata jah, kui ka osadel ühistu liikmetel on metsade majandamine sertifitseeritud)

- ☐ Jah, FSC järgi
 - ☐ Jah, PEFC järgi
 - ☐ Jah, nii FSC kui ka PEFC järgi
 - ☐ Ei ole veel, kuid sooviksime seda
 - ☐ Ei ole
-

* Mis põhjusel sooviti/soovitakse ühistu liikmete metsade majandamise sertifitseerimist?

(valida võib mitu vastust)

- ☐ Konkurentsieelise pärast
 - ☐ Uute klientide saamiseks
 - ☐ Ühistu paremaks majandamiseks
 - ☐ Ühistu/tema liikmete maine pärast
 - ☐ Keskkonna kaitseks
 - ☐ Majanduslike eeliste pärast
 - ☐ Keskkonnaorganisatsioonide surve pärast
 - ☐ Puiduturu regulatsioonide pärast
 - ☐ Muu põhjus
-

Lisa 1 (järg)

* Kuidas on mõjutanud/võiks mõjutada metsade majandamise sertifitseerimine ühistul järgmisi majandamise aspekte?

	Ei mõjuta üldse	Mõjutab mõnevõrra	Mõjutab oluliselt	Mõjutab väga oluliselt
Metsamajanduskavade parem kvaliteet	☐	☐	☐	☐
Metsamajanduslike tegevuste jälgimine ja metsade seisundi seire	☐	☐	☐	☐
Infosüsteemi arendamine	☐	☐	☐	☐
Kaitsekorraldusliku tegevuse arendamine kaitsealadel	☐	☐	☐	☐
Parem ülevaade kemikaalide (insektitsiidide, herbitsiidide jne) kasutamisest	☐	☐	☐	☐
Kaitsealuste liikide ja elupaikade parem kaitse	☐	☐	☐	☐

Lisa 1 (järg)

* Kuidas on mõjutanud/võiks mõjutada metsade majandamise sertifitseerimine ühistul järgmisi sotsiaalseid aspekte?

	Ei mõjuta üldse	Mõjutab mõnevõrra	Mõjutab oluliselt	Mõjutab väga oluliselt
Avalikkuse informeerimine	☐	☐	☐	☐
Kohaliku omavalitsusega suhtlemine	☐	☐	☐	☐
Ametiasutustega suhtlemine	☐	☐	☐	☐
Tegevuse läbipaistvuse suurendamine	☐	☐	☐	☐
Kohaliku kogukonna huvidega arvestamine	☐	☐	☐	☐
Suhtekorralduse edendamine	☐	☐	☐	☐
Mittetulunduslike organisatsioonidega suhtlemine	☐	☐	☐	☐
Töötajate õiguste parem arvestamine	☐	☐	☐	☐
Metsarikkumiste vähendamine	☐	☐	☐	☐
Probleemide lahendamise kiirus ja efektiivsus	☐	☐	☐	☐
	Ei mõjuta üldse	Mõjutab mõnevõrra	Mõjutab oluliselt	Mõjutab väga oluliselt
Liikmete koolitamine	☐	☐	☐	☐

* Kuidas prognoosite ühistu liikmete tulusid lähitulevikus metsade majandamise sertifitseerimisest?

- ☐ Tulud ei muutu
- ☐ Tulud suurenevad
- ☐ Tulud vähenevad

Lisa 1 (järg)

* Kas sertifitseeritud puidu hind on kõrgem?

- ☐ Jah, kuni 5% kõrgem
- ☐ Jah, üle 5% kõrgem
- ☐ Ei

* Kuidas metsade majandamise sertifitseerimine mõjutab järgmisi aspekte kogu metsasektoris?

	Ei mõjuta	Mõjutab mõnevõrra	Mõjutab oluliselt	Mõjutab väga oluliselt
Kõrgem puidusortimentide müügihind	☐	☐	☐	☐
Uute klientide leidmine	☐	☐	☐	☐
Müügimahtude suurenemine	☐	☐	☐	☐
Turupositsiooni hoidmine	☐	☐	☐	☐
Metsasektori parem maine	☐	☐	☐	☐
Metsade parem majandamine	☐	☐	☐	☐
Parem tööohutus	☐	☐	☐	☐
Paremad suhted meedia ja huvigruppidega	☐	☐	☐	☐
Paremad suhted kontrollivate asutustega	☐	☐	☐	☐
Kohaliku kogukonna kaasamine	☐	☐	☐	☐
	Ei mõjuta	Mõjutab mõnevõrra	Mõjutab oluliselt	Mõjutab väga oluliselt
Huvigruppide huvide tasakaalustatus	☐	☐	☐	☐
Suurenenud kasumlikkus	☐	☐	☐	☐

Lisa 1 (järg)

* Mis takistab /on takistanud metsade majandamise sertifitseerimist teie ühistu liikmetel?

	Ei takista	Takistab mõnevõrra	Takistab oluliselt	Takistab väga oluliselt
Sertifitseerimise kulud	☐	☐	☐	☐
Sertifitseerimise nõuded	☐	☐	☐	☐
Sertifitseerimise standardi nõuete tõlgendamine sertifitseeri poolt	☐	☐	☐	☐
Sertifitseerimisest tulenevate eeliste puudumine	☐	☐	☐	☐
Klientide vähenenud huvi sertifitseeritud puidu vastu	☐	☐	☐	☐
Informatsiooni vähesus sertifitseerimise kohta	☐	☐	☐	☐
Sertifitseerimisel kindlakstehtud mittevastavused	☐	☐	☐	☐
Sertifitseeritud ja mittedertifitseeritud puidu eristamise nõuded	☐	☐	☐	☐
Mahukas bürokraatia ja dokumentatsioon	☐	☐	☐	☐
Tegevuse liigne jälgimine sertifitseeri poolt	☐	☐	☐	☐

Teie ühistu nimi

Teie nimi

Lisa 2. Küsimustik ettevõtetele

Küsimustik metsade majandamise sertifitseerimise kohta

Tere!

Olete kutsutud osalema Eesti Maaülikooli metsakorralduse ja metsatööstuse õppetooli poolt läbiviidavas erametsade majandamise sertifitseerimise uuringus. Kokku on plaanis küsitleda ligikaudu 60 metsaühistut ja ettevõtet. Küsimustiku täitmine võtab aega ligikaudu 10 minutit.

Teie osalemine uuringus on täiesti vabatahtlik. Oleme tänulikud teie läbimõeldud ja korrektsete vastuste eest, mis aitavad metsateadlastel paremini aru saada erametsanduse arengutest ja probleemidest.

Teie vastused on konfidentsiaalsed ja neid kasutatakse vaid üldistatud kujul. Kui teil on küsimusi küsitluse kohta, siis palun võtke ühendust Henn Korjusega (henn.korjus@emu.ee).

Täname teid teie poolt kulutatud aja ja toetuse eest!

EMÜ metsakorralduse ja metsatööstuse õppetool ja professor Henn Korjus

Lisa 2 (järg)

* Kas teie ettevõttes on metsade majandamine sertifitseeritud?

- ☐ Jah, FSC järgi
 - ☐ Jah, PEFC järgi
 - ☐ Jah, nii FSC kui ka PEFC järgi
 - ☐ Ei ole veel, kuid sooviksime seda
 - ☐ Ei ole
-

* Mis põhjusel soovisite/sooviksite teie ettevõtte metsade majandamise sertifitseerimist?
(valida võib mitu vastust)

- ☐ Konkurentsieelise pärast
 - ☐ Uute klientide saamiseks
 - ☐ Ettevõtte paremaks majandamiseks
 - ☐ Ettevõtte maine pärast
 - ☐ Keskkonna kaitseks
 - ☐ Majanduslike eeliste pärast
 - ☐ Keskkonnaorganisatsioonide surve pärast
 - ☐ Puiduturu regulatsioonide pärast
 - ☐ Muu põhjus
-

Lisa 2 (järg)

* Kuidas on mõjutanud/võiks mõjutada metsade majandamise sertifitseerimine teie ettevõttes järgmisi majandamise aspekte?

	Ei mõjuta üldse	Mõjutab mõnevõrra	Mõjutab oluliselt	Mõjutab väga oluliselt
Metsamajanduskavade parem kvaliteet	☐	☐	☐	☐
Metsamajanduslike tegevuste jälgimine ja metsade seisundi seire	☐	☐	☐	☐
Infosüsteemi arendamine	☐	☐	☐	☐
Kaitsekorraldusliku tegevuse arendamine kaitsealadel	☐	☐	☐	☐
Parem ülevaade kemikaalide (insektitsiidide, herbitsiidide jne) kasutamisest	☐	☐	☐	☐
Kaitsealuste liikide ja elupaikade parem kaitse	☐	☐	☐	☐

Lisa 2 (järg)

* Kuidas on mõjutanud /võiks mõjutada metsade majandamise sertifitseerimine teie ettevõttes järgmisi sotsiaalseid aspekte?

	Ei mõjuta üldse	Mõjutab mõnevõrra	Mõjutab oluliselt	Mõjutab väga oluliselt
Avalikkuse informeerimine	☐	☐	☐	☐
Kohaliku omavalitsusega suhtlemine	☐	☐	☐	☐
Ametiasutustega suhtlemine	☐	☐	☐	☐
Tegevuse läbipaistvuse suurendamine	☐	☐	☐	☐
Kohaliku kogukonna huvidega arvestamine	☐	☐	☐	☐
Suhtekorralduse edendamine	☐	☐	☐	☐
Mittetulunduslike organisatsioonidega suhtlemine	☐	☐	☐	☐
Töötajate õiguste parem arvestamine	☐	☐	☐	☐
Metsarikkumiste vähendamine	☐	☐	☐	☐
Probleemide lahendamise kiirus ja efektiivsus	☐	☐	☐	☐
	Ei mõjuta üldse	Mõjutab mõnevõrra	Mõjutab oluliselt	Mõjutab väga oluliselt
Töötajate koolitamine	☐	☐	☐	☐

* Kuidas prognoosite oma ettevõtte tulusid lähtuvalt metsade majandamise sertifitseerimisest?

- ☐ Tulud ei muutu
- ☐ Tulud suurenevad
- ☐ Tulud vähenevad

Lisa 2 (järg)

* Kas sertifitseeritud puidu hind on kõrgem?

- ☐ Jah, kuni 5% kõrgem
- ☐ Jah, üle 5% kõrgem
- ☐ Ei

* Kuidas metsade majandamise sertifitseerimine mõjutab järgmisi aspekte kogu metsasektoris?

	Ei mõjuta	Mõjutab mõnevõrra	Mõjutab oluliselt	Mõjutab väga oluliselt
Kõrgem puidusortimentide müügihind	☐	☐	☐	☐
Uute klientide leidmine	☐	☐	☐	☐
Müügimahtude suurenemine	☐	☐	☐	☐
Turupositsiooni hoidmine	☐	☐	☐	☐
Metsasektori parem maine	☐	☐	☐	☐
Metsade parem majandamine	☐	☐	☐	☐
Parem tööohutus	☐	☐	☐	☐
Paremad suhted meedia ja huvigruppidega	☐	☐	☐	☐
Paremad suhted kontrollivate asutustega	☐	☐	☐	☐
Kohaliku kogukonna kaasamine	☐	☐	☐	☐
	Ei mõjuta	Mõjutab mõnevõrra	Mõjutab oluliselt	Mõjutab väga oluliselt
Huvigruppide huvide tasakaalustatus	☐	☐	☐	☐
Suurenenud kasumlikkus	☐	☐	☐	☐

Lisa 2 (järg)

* Mis takistab /on takistanud metsade majandamise sertifitseerimist teie ettevõttes?

	Ei takista	Takistab mõnevõrra	Takistab oluliselt	Takistab väga oluliselt
Sertifitseerimise kulud	☐	☐	☐	☐
Sertifitseerimise nõuded	☐	☐	☐	☐
Sertifitseerimise standardi nõuete tõlgendamine sertifitseeri poolt	☐	☐	☐	☐
Sertifitseerimisest tulenevate eeliste puudumine	☐	☐	☐	☐
Klientide vähenenud huvi sertifitseeritud puidu vastu	☐	☐	☐	☐
Informatsiooni vähesus sertifitseerimise kohta	☐	☐	☐	☐
Sertifitseerimisel kindlakstehtud mittevastavused	☐	☐	☐	☐
Sertifitseeritud ja mittesertifitseeritud puidu eristamise nõuded	☐	☐	☐	☐
Mahukas bürokraatia ja dokumentatsioon	☐	☐	☐	☐
Tegevuse liigne jälgimine sertifitseeri poolt	☐	☐	☐	☐

Teie ettevõtte nimi

Teie nimi

Mina, _____ Hendrik Must _____,
(*autori nimi*)

sünniaeg _____ 03.08.1988 _____,

1. annan Eesti Maaülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda koostatud lõputöö

„Metsandusettevõtete ja metsaühistute hinnangud metsasertifitseerimisele“,
(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja(d) on _____ Henn Korjus _____,
(*juhendaja(te) nimi*)

- 1.1. salvestamiseks säilitamise eesmärgil,
- 1.2. digiarhiivi DSpace lisamiseks ja
- 1.3. veebikeskkonnas üldsusele kättesaadavaks

tegemisekskuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja

lõppemiseni;

- 2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
- 3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Lõputöö autor _____
(*allkiri*)

Tartu, 26.05.2021 _____
(*kuupäev*)

Juhendaja(te) kinnitus lõputöö kaitsmisele lubamise kohta

Luban lõputöö kaitsmisele.

(*juhendaja nimi ja allkiri*)

(*kuupäev*)

(*juhendaja nimi ja allkiri*)

(*kuupäev*)